

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 3 november 2011

MEDITATIE

Gods rijkdommen op aarde en in de zee

Dankdag is een dag van afzondering om de Heere te erkennen voor de geschonken weldaden. Brood uit het water en de vruchten van het land. Het heeft ons aan niets ontbroken.

Onze kinderen zijn nog niet met een lege maag naar school gegaan, de vaders naar het werk mochten nog voedsel meenemen, ja, elk gezin, wat dat betreft, heeft het aan niets ontbroken.

We zouden, ondanks de moeilijke tijden die we nu beleven, wel met schaamte dankdag moeten houden, over al het Goede, wat de Heere ons nog onverdiend schenkt.

Zouden we niet allen ons verootmoedigen onder de slaande hand Gods, of zien we niet met alles wat er om ons heen gebeurt, dat de Heere erkenning eist van Zijn heerschappij. De dichter van deze Psalm had God in het oog. Daar alleen wilde hij zijn ogen op richten. We mogen deze Psalm wel een scheppingslied noemen. Gods schone schepping, hemel, aarde, zee, bergen, dal, beek, geboomte, gewas,

'Het aardrijk is vol van Uw goederen. Deze zee, die groot en wijd van ruimte is; daarin is het wriemelende gedierte, en dat zonder getal, kleine gedierten met grote'.

Psalm 104:24a en 25

dier en mens, wordt er in bezongen. Om, kon het zijn, ons heen te wijzen naar de Grote Oppermajesteit in schepping en onderhouding.

De dichter wordt niet genoemd, maar wel zijn onnaspeurlijke en niet te bevatten inhoud.

'Het aardrijk is vol van Uwe goederen'. De kanttekening zegt: 'Dat is, van rijkdommen, die U eigenlijk toebehoren'. De psalmist erkent God als de ware Eigenaar van al de rijkdommen.

Alle vruchten van het land, ons werk op de aarde, ons handelsleven, ons schoolleven, overal wil de Heere in

worden gekend als de Bron en Gever van al het goede. Nee, de natuur kan niet meer komen tot die erkenning die God eist. Alle zicht in Adam verloren. Welzalig die dit mag inleven door de werking van God, de Heilige Geest. En God als Eigenaar om genade mag leren smeken. Om in de breuk van mijn leven mij te wenden tot Hem en Zijn gerechtigheid.

Ja, dan zal het dankdag worden! Een dankdag uit God, tot God en met God. Dan alleen zullen we God door die vrije en onveranderlijke genade waarlijk kunnen erkennen als Eigenaar. Dan wordt genade zo zoet, zo vrij en ook aanbiddelijk. Dan mogen we wel eens iets proeven en ondervinden dat het alles van Hem is en wij daar van mogen leven. Ja, ware dankdag.

Maar nu ook uitwendig, om nog te mogen komen tot de erkenning, dat alles van de Heere is. Hoe zien we nu alles wat we zo verkrijgen en nog kopen kunnen? Hoe gaan we er mee om?

Jeugd, geven wij wel eens iets van ons gekregen salaris of bijbaan? Het is als een erkenning, dat alles wat we ontvangen van de grote Eigenaar zelf is. Van Hem is toch al het zilver en goud en het vee op duizend bergen. Och, dat we allemaal zouden komen tot de kennis dat Hij de grote Bezitter en Uitdeler der goederen is. 'Deze zee, die groot en wijd van ruimte is; daarin is het wriemelende gedierte, en dat zonder getal, kleine gedierten met grote'. Meer nog dan het vaste land is de zee een beeld van het oneindige, onmetelijke. Deze zee, met de wandelende schepen, als vervoer of als arbeid om de schone zaken uit de diepte der zee op te halen. Van vis tot schelpdier toe. Deze zee, als een levende wereld van allerlei levende dieren, ja als kleine bewoners der zee. Welk een grootheid wordt gezien in deze wateren. Wat zal dan niet de Schepper in Zijn grootheid rijzen. Hij alleen zal heersen op de zee, in de zee, bij de zee en over de zee, alle menselijke wetten ten spijt. Hadden we toch eens meer het zicht op God en Zijn werk, we zouden ook uitwendig ons buigen onder Zijn gro-

Inhoud

90e jaargang

Nr. 5

- 1 Gods rijkdommen op aarde en in de zee
- 2 Uit de school: Een geopende deur
- 3 Wat is uw naam?:
De namen van Gods kinderen (42)
- 4 Uit het leven van... Ds. Chr. van Dam (4)
- 5 Even maar...
- 6 Die het beloofd heeft, is getrouw
- 7 Vader Brakel
- 8 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

te heerschappij.

Maar nu zijn er ook geestelijke schatten, waar Christus wilde gaan in de golven die bruisten van toorn en recht Gods, om weer een gerechtigheid aan te brengen die voor God geldt.

Om nu persoonlijk deze geestelijke schatten te verkrijgen, uit vrije genade alleen, vaste grond onder de voeten in Christus en de zonden geworpen in de zee van eeuwige vergetelheid.

Dan wordt het dankdag! God de Gever van alle geestelijke goederen, Hij Eigenaar. En de Kerk niets hebbende, nochtans alles bezittende in een Ander. Arme onbekeerde medereiziger, vraag naar deze onmisbare en noodzakelijke rijkdommen in God alleen en anders geen.

Yerseke,

ds. C. van Krimpen

werken om te proberen zoveel mogelijk van Gods kerk te verstoren en te vernietigen. Maar de Heere heeft beloofd dat Hij hen bewaren zou uit het uur van de vervolging en dat is ook gebeurd. Tot in de vorige eeuw was er een christelijke gemeente in de stad die vroeger Filadelfia werd genoemd!

De mensen in Filadelfia hadden - ondanks alles - Gods Woord bewaard en Zijn Naam niet verloochend. Met andere woorden: zij hadden hun identiteit bewaard. Kenmerken waaraan je kunt zien dat het echt is, zowel van binnen (de kern, de inhoud, het wezen) als van buiten (de vorm). En dat is hoogst belangrijk, zeker ook in deze tijd. Wij kunnen onze mond wel vol hebben over onze reformatorische identiteit, maar als het niet van binnenuit wordt beleefd, heeft het dan wel werkelijk wortels? Is het dan wel gefundeerd? Zal het dan duurzaam blijken?

Ook wij hebben een geopende deur van de Heere gekregen. Dat geldt voor onze kerken, waar de waarheid van Gods Woord gepreikt mag worden. Dat geldt ook voor ons onderwijs. Bij de oprichting van reformatorische scholen (velen ontstonden ongeveer 40 jaar geleden), werd dat kennelijk beleefd door initiatiefnemers: *Ik heb een geopende deur gegeven en niemand kan die sluiten*. En ook hier zijn er van de synagoge van de satan die de deur willen sluiten. Soms zijn dat kleine vossen; soms briesende leeuwen.

Zal ik er een paar noemen?

1. Gewoonte. We zijn gewoon geraakt aan het grote voorrecht van reformatorisch, christelijk onderwijs. Het is nauwelijks een gebedszaak meer en het wonder en grote voorrecht worden niet als zodanig ervaren.
2. De uitholling van de identiteit van binnenuit. Benadrukken in de Bijbelverhalen van de noodzaak van bekering van de mens uit alleen genade door het geloof in de Heere Jezus? Uitgaan van de doodstaat van een mens? Ach, dat moet je allemaal niet zo scherp stellen. De mensen zijn toch niet allemaal slecht? En dat alle mensen buiten Christus verloren gaan? Dat zal toch niet! God is immers Liefde.
3. Aanvallen op de vrijheid van onderwijs:
 - Scholen moeten alle leerlingen accepteren: ze hoeven alleen de

Uit de school

Een geopende deur

Iedereen weet wat een deur is. Dat hoeft niet uitgelegd te worden. Ook in de Bijbel wordt het woord 'deur' veel gebruikt. Gewoon in de betekenis die wij ook kennen, maar soms ook in een bijzondere betekenis. De Heere Jezus noemt Zichzelf 'de Deur van de schapen'. Net zoals een schaapherder in de toegang van de schaapskooi ligt, zorgt de Heere Jezus voor de Zijnen. Ook wordt het woord deur in een figuurlijke betekenis gebruikt. Denk maar aan de uitdrukking: een deur der hoop in het dal Achor, of: de deur van ons hart. Ik sta aan de deur en ik klop, zegt de Heere Jezus. En wat doen wij?

In de gemeente van Filadelfia was een geopende deur gegeven. Dat betekent dat de Heere Zelf toegang heeft gemaakt tot de harten van de mensen in deze heidense stad, zodat Zijn Woord er ingang deed! Met een grote sleutel is (als het ware) de sluitboom (de grendel) van vele harten geopend. Zullen er in die gemeente veel sluitbomen geweest zijn? Zijn er in ons hart ook van die sluitbomen? Ds. Mc Cheyne noemt er in zijn boekje over de gemeenten in Klein-Azië een paar: de sluitboom van de liefde tot de zonde; de sluitboom van onze trots; de sluitboom van de liefde tot de wereld. De Heere heeft deze sluitbomen verbroken en is gaan wonen in het hart van de mensen in deze stad. Woont Hij ook bij ons? Of sluiten wij Hem buiten? Blijkt uit de vruchten van ons leven, dat hij de heerschappij voert in ons leven?

In de stad Filadelfia was op deze wijze een kleine gemeente ontstaan. De naam van de stad is mooi: 'liefde tot

de broeders' betekent de naam letterlijk. Door de vulkanische gesteenten was het een vruchtbare plaats, waar ook veel wijnbouw was. De plaats is meermalen getroffen door aardbevingen. En in deze plaats - die nog steeds bestaat, al is er een nieuwe stad overheen gebouwd - had de Heere dus een kleine gemeente, maar met een rijk getuigenis: er worden geen zonden van de gemeente genoemd zoals bij de andere gemeenten. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat die er niet waren. Bovendien leefde er in de gemeente een uitzien naar de wederkomst van de Heere Jezus.

Gaat het dan alleen maar goed in deze gemeente? Nee, door de activiteiten van de sommige mensen die zich als Joden voordoen, zal er vervolging komen. Er wordt ook gesproken van een verzoeking (vervolging/bestrijding) die over de gehele wereld zal komen. En inderdaad zijn er vervolgingen geweest voor de gemeente. Het gaat eigenlijk altijd op dat waar de Heere werkt ook de duivel gaat

Schapen

'Gij nu, o Mijn schapen, schapen Mijner weide, gij zijt mensen; maar Ik ben uw God, spreekt de Heere HEERE.'

Ezechiël 34:31

grondslag van de school te respecteren. Onderschrijven, beleven, er van harte achterstaan? Nee, het is immers overheids-geld waarvan de bijzondere scholen worden betaald? Dus, dan ook iedereen toelaten!

- Scholen mogen Bijbelse begrippen zoals de schepping van de wereld niet als de enige waarheid presenteren, maar moeten ook de evolutietheorie als waarheid(!) noemen. Leerlingen moeten dan zelf maar uitmaken, waarin ze zich het meest herkennen!
 - Schoolboeken moeten een afspiegeling vormen van de maatschappij. Dus ook gezinnen met twee vaders of twee moeders afbeelden in de illustraties.
4. Mensen die zeggen dat het allemaal nog wel meevalt en dat het niet zo'n vaart zal lopen. Mensen die daar tegen waarschuwen worden sombere en negatieve mensen genoemd.

Natuurlijk: we hebben onze eigen scholen waar Gods Woord elke dag wordt geopend en waar mensen werken en onderwijs ontvangen die de Heere vrezen en dat ook uitstralen! Gelukkig! Laten we er zuinig mee omgaan en de deur niet sluiten door ons handelen en ons afbrekend werk!

Toch moeten we constateren dat de tijd van een nieuwe schoolstrijd wellicht niet ver meer is. Ik hoop - en bidden we er nog voor? - dat we daarvoor bewaard blijven, maar de tekenen van de tijd wijzen wel in die richting.

Wie blijft staande? Alleen die door een oprecht geloof in Christus bewaard blijven in de ure van de verzoeking. Johannes noemt ze in de gemeente van Filadelfia: pilaren in de tempel van Mijn God. En wat staat op die pilaar? In deze volgorde: de Naam van God (bovenaan, de Koning, de Bezitter); de naam van de woonplaats van God: het nieuwe Jeruzalem en daaronder tenslotte de nieuwe Naam van Christus.

Zullen we zo'n pilaar mogen zijn? Een pilaar met deze drie namen in ons gezin, in onze kerk en in onze scholen? En jongelui, leerlingen van de scholen, staat Gods Naam al in je leven getekend? Dat is toch het belangrijkste. Ken je de Heere in je hart? Dan gaat er werkelijk iets van ons uit. Ik hoop dat de Heere zo wil werken en Zijn zegen wil geven!

In de Schrift komt het regelmatig voor dat Gods kinderen schapen worden genoemd. Zo ook hier in Ezechiël 34. Twee zaken zijn bij schapen erg belangrijk. Zij zijn kuddedieren. Ze leven niet op zichzelf. Zo moet het ook zijn met Gods kinderen. Zij leven niet op zichzelf, maar maken deel uit van Gods gehele Kerk. Dat wordt helaas niet altijd zo beleefd. Gods kind ziet vaak op zichzelf en leeft voor zichzelf. Maar ze zijn schapen en maken deel uit van Gods gehele kudde. Zo ligt er een vermaning opgesloten in hun naam 'schapen'.

Het tweede wat erg belangrijk is bij hen is hun leiding. Zij worden geleid door een herder. Nee, zij geven geen leiding aan hun geestelijk leven. Dat is ook een les. Dat doet een Ander. Christus leidt Zijn schapen. Hij is de opperste Leidsman en Voleinder des geloofs. Sluiter, een dichter uit de zeventiende eeuw, zingt: 'Wat is die Opperherder goed, Zijn kudde kostte hem Zijn bloed, voor hen gaf Hij Zijn leven'. Daarin ligt de trouw en de zorg van de Herder verklaard.

Zo geeft ook de profeet Ezechiël onderwijs. In hoofdstuk 34 wijst hij ook op de enige Herder Die God over hen zal verwekken (vers 23). En dat voor schapen die van zichzelf alleen maar weglopers zijn. Het is onbegrijpelijk dat hij voor dezulken een Herder wil zijn.

In de bovenstaande tekst geeft hij aan dat zij schapen in Gods weide zijn. Dat is de weide van genade. Daar is de bediening van het Woord. De schapen krijgen daar licht in de duisternis, vertroosting in verdriet, kracht in de zwakheid, voedsel voor hongerigen. En dat alles vanwege de trouwe zorg van de Herder. Hij spreekt tot hen. 'Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelfde, en zij volgen Mij. En Ik geef hen het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelfde uit Mijn hand rukken'. Zo worden Gods schapen geleid naar de weide van de heerlijkheid. Het Lam zullen zij daar zien en God zal alle tranen van hun ogen afwissen.

Gods schapen kunnen zich nooit beroepen op hun volgzaamheid. In de bovenstaande tekst zegt de Heere er heel eerlijk bij: 'gij zijt mensen'. Dat bepaalt de schapen bij hun afkomst. Zij zijn gevallen mensen. De Heere zet Zijn volk op haar plaats. Schapen zijn en blijven in zichzelf Adamskinderen. Dat zij toch in de weide der heerlijkheid aankomen is te danken aan de Herder. Hij is voorgedaan, zij hebben alleen te volgen. Dat lijkt gemakkelijk, maar schapen hebben daarin alles tegen. De dichter van Psalm 119 zegt: 'Gelijk een schaap heb ik gedwaald in het rond...' Maar door genade komen schapen thuis, omdat de Herder hen leidt tot het einde toe.

Poortugaal, ds. C. Neele

Uit het leven van...

Ds. Chr. van Dam

In juni 1940 krijgt Van Dam een attest van de kerkenraad om door het curatorium van de Theologische School te worden gehoord aangaande zijn roeping tot het leraarsambt. Hij wordt echter afgewezen. Twee jaar later volgt er opnieuw een afwijzing. Dit brengt hem tot aan de rand van de wanhoop. Kort daarop wordt hij gekozen tot ouderling en doet hij zijn eerste ambtelijke ervaringen op.

In 1944 vraagt ouderling W. de Wit een attest aan en moet de kerkenraad daarover beslissen. Later schrijft ds. Van Dam daarover: 'Na de preek werd nog kerkenraad gehouden en kreeg broeder De Wit gelegenheid zich uit te spreken. Met schuchterheid voldeed hij daaraan. Nadat hij zich op verzoek van de voorzitter verwijderd had, vroeg ds. De Blois wat men ervan dacht. Toen de broeders bleven zwijgen, kreeg ik vrijmoedigheid om mijn gedachte te zeggen, namelijk dat ik ervan overtuigd was dat een attest niet mocht worden geweigerd. Wij hadden de indruk dat God hem wilde gebruiken in Zijn dienst. Hij kreeg toen een attest en ik dacht dat daarmee de vergadering zou beëindigd worden. Maar tot mijn grote verwondering vroeg ds. De Blois aan mij: 'En hoe staat dat nu met u?' Ik heb toen gezegd dat ik er nooit meer om vragen zou, dat ik de verantwoordelijkheid voor mijn afwijzing in 1942 had gelegd op de schoulers van de curatoren en dat ik daarbij wenste te blijven. Ds. De Blois erkende dat en wilde van die verantwoordelijkheid af en vroeg of ik er nu niet om wilde vragen, maar ik kon dat onmogelijk doen. Tot mijn verbazing zei de dominee toen: 'Dan geef ik het ongevraagd', hetgeen nooit gebeurd was. Zelfs heb ik gezegd dat hij daar moeite mee zou krijgen. Dat nam hij echter voor zijn rekening en dus moest ik met broeder De Wit 's maandags naar de vergadering van het curatorium. Daar gekomen, troffen wij in de wachtkamer drie broeders aan die reeds vrijdag geweest waren, toen geen besluit viel wegens onvoltalligheid door reismoeilijkheden. Eén voor één kwamen zij na het onderzoek vertellen dat zij aangenomen waren.

Toen moest ik komen, maar nooit zal ik vergeten hoe dat gegaan is. In volkomen overgave aan de wil van God mocht ik kort en eenvoudig verklaren wat er in de loop der jaren tussen God en mijn ziel was omgegaan. Toen ik ook mijn werkzaamheden met de roeping tot het leraarsambt verteld had, werd mij verzocht mij te verwijderen. (...) Spoedig werd ik weer geroepen en de voorzitter, ds. Fraanje, sprak mij aldus toe: 'Ja, Van Dam, wij hebben je gehoord en wij hebben geen vrijmoedigheid om... je af te wijzen'. In 1947 worden de studenten Chr. van Dam, M. van de Ketterij en W. de Wit beroepbaar gesteld. Aanvankelijk denkt kandidaat Van Dam dat hij naar Vlaardingen moet. De weg des Heeren is echter anders. 'Ik was donderdagmiddags in huis bij ds. A. van Stuijvenberg te Yerseke, toen mijn vrouw

Zijn prediking was eenvoudig gelijk als zijn persoon en hij had voor de kleinste in de genade een woord.

mij opbelde of ik zo spoedig mogelijk naar huis wilde komen, want de kerkenraad van Middelharnis wilde de volgende dag komen. Toen zei ik: 'Laat die mensen die verre reis maar niet maken, want ik denk nog net eender als maandag, te weten over de gemeente van Vlaardingen'. Ik bemerkte al dadelijk dat het bij haar anders lag. Geen Vlaardingen zou het volgens haar zijn. Het ontroerde mij zodanig, dat ik er een paar woorden van zei tegen mevrouw Van Stuijvenberg, die daarop zei: 'Maar uw vrouw heeft het beroep niet maar u!' En zo sloeg dat in, dat ik vrijdags naar Gouda ging met de vaste gedachte dat ik zelf beslissen zou en niet mijn vrouw. Thuisgekomen zijnde, moest ik alle brieven lezen, ook die van Werkendam, waarheen ik helemaal niet wilde. Het was voor mij een zware zaak, het was het 'laagste' beroep en wij hadden nog negen kinderen thuis. Ogenschijnlijk werd het armoe lijden en broeder De Wit had de grote

gemeente van Middelburg aangenomen. Wat is de mens, die veel kan belijden en toch zo onwillig kan zijn om alles op de Heere te wagen! Maar de Heere bracht mij erbij dat Hij reeds in de studententijd op Werkendam geweest had met het woord: 'Versterk het overige, dat sterven zou.' Diep vernederd vanwege mijn onwilligheid en in het besef van eigen onwaardigheid was de kleinste gemeente mij al een groot wonder als ik daar dienen mocht. Toen was het beslist en belde ik terstond naar Werkendam dat ik het op mij uitgebrachte beroep aan moest nemen, waarop grote blijdschap mij vervulde'.

Op 10 september 1947 wordt kandidaat Van Dam door dr. C. Steenblok tot predikant bevestigd. 's Avonds doet hij zijn intrede met de woorden uit 2 Korinthe 4:5: 'Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus den Heere; en onszelven, dat wij uw dienaren zijn om Jezus' wil'.

In Werkendam ontvangt ds. Van Dam veel liefde en waardering. Later schrijft G. Kornet daarover: 'Ds. Van Dam kon met recht een apostel der liefde genoemd worden; zijn prediking was eenvoudig gelijk als zijn persoon en hij had voor de kleinste in de genade een woord. Hij had altijd als uitgangspunt: Veracht de dag der kleine dingen niet, want het is God Die ze u bewees, en dit paste hij in de gemeente ook toe. (...) Met de komst van ds. Van Dam leek het wel of heel de gemeente in de breedte en in de diepte ging groeien'.

Na vier jaar de gemeente van Werkendam te hebben gediend, vertrekt ds. Van Dam in 1951 naar Amsterdam-Centrum. Daar is het niet gemakkelijk voor hem, vooral omdat hij bij verschillende zaken uit het verleden wordt betrokken. 'Ondanks veel moeilijkheden die ik daar heb doorworsteld, heeft de Heere Zijn Woord bevestigd. Ook moet ik erkennen dat de Heere, van achter gezien, mij iets gegeven heeft van de wijsheid en voorzichtigheid waarom ik menigmaal de Heere gesmeekt heb in verband met een vreselijk moeilijke tuchtzaak'. Bij de kerkelijke verwickelingen van 1953 heeft ds. Van Dam geen vrijmoedigheid het kerkverband te verlaten. 'Wij hadden bij de eerste bevestiging plechtig als met een eed gezworen de kerk, in casu de Gereformeerde Gemeenten, nimmer te verlaten. Bovendien had ik bij de bevestiging in de gemeente te Amsterdam-Centrum naar de gewoonte met: 'Ja ik, van ganser harte' beloofd het heil en de welstand

der gemeente te zullen zoeken, dus wenste ik mij daaraan te houden'.

In 1954 voelt ds. Van Dam zich gedrongen het beroep naar Barneveld aan te nemen. Als hij zijn arbeid in Barneveld begint, zijn de gevolgen van de scheuring van 1953 nog vrijwel dagelijks merkbaar. Na verloop van tijd komt er echter wat rust in de gemeente. Mede daardoor mag ds. Van Dam met vrijmoedigheid getuigen dat de goedkeuring van de Heere op zijn komst naar de Veluwe gemeente rust. Na de gemeente bijna drie jaar te hebben gediend, roept de Heere hem naar Rotterdam-Zuid. Zelf zegt hij daarover: 'Wij zijn niet uit Barneveld gelopen of gevluht, wij zijn er door de Heere vandaan gehááld'.

Als ds. Van Dam op 27 november 1956 zijn intrede doet in Rotterdam-Zuid is hij inmiddels 63 jaar. De gemeente, die ruim 3100 leden en doopleden telt, heeft een moeilijk jaar achter de rug vanwege de schorsing en afzetting van ds. A. de Blois. Daarnaast ijlen de effecten van de scheuring van 1953 nog

na. De kerkenraad is dan ook blij dat men weer een eigen herder en leraar heeft. Later schrijft diaken C. Demper daarover: 'Tot grote blijdschap mocht binnen enkele maanden na de grote beroeringen weer een eigen herder en leraar in de gemeente werkzaam zijn. En werkzaam wás ds. Van Dam. In gezelschap van een van de ouderlingen, die bij toerbeurt meegingen, werden dagelijks zieken- en huisbezoeken gedaan. De afstanden in onze uitgebreide gemeente werden lopend of met de tram en de stadsbus gedaan. De dominee was namelijk niet in het bezit van een auto. Dat stond zijn enorme ijver echter niet in de weg. De gemeente werd heel trouw bezocht'. Het vele werk in de gemeente verrast ds. Van Dam niet. Reeds bij zijn intrede heeft hij daar iets van aangevoeld. 'Onze tekstwoorden bij de intrede in de gemeente van Rotterdam-Zuid waren 1 Koningen 3:9: 'Geef dan Uw knecht een verstandig hart om Uw volk te richten, verstandiglijk onderscheidende tussen goed en kwaad;

want wie zou dit Uw zwaar volk kunnen richten?' Deze bede van Sálomo was uit mijn hart gegrepen. Ik zag die grote schare voor mij en had reeds genoeg ondervonden van de zware verantwoordelijkheid en de velerlei moeilijkheid, verbonden aan de bediening des Woords en de herderlijke zorg in de gemeente. Wij waren ons goed bewust dat er heel veel werk voor mij te doen zou zijn en dat mijn gestel niet altijd even sterk was. Maar toch hebben wij in de bijna zeven jaren slechts één voormiddagdienst niet kunnen voorgaan. Verder heeft de Heere mij altijd kracht gegeven om zelfs drie keer per zondag voor te gaan, tweemaal in de eigen gemeente en eenmaal in Rotterdam-Zuidwijk. (...) Wij hebben met lust en liefde onze arbeid mogen verrichten, onder biddend opzien tot de Heere om wijsheid die van Boven is en de voorzichtigheid van de rechtvaardigen.'

(wordt vervolgd)

Krabbendijke,

J.P. Sinke

Even maar...

Toilet dame langs de autobaan

U kent de situatie misschien wel. Tijdens een lange reis op de Duitse autobanen moet er een sanitaire stop gemaakt worden. Je spoedt je naar een dergelijke gelegenheid bij een 'rustplaats'. Je kijkt hoeveel geld er van je verwacht wordt om op een bordje op een tafel te leggen... Eh... dertig eurocent, dat is niet veel. Om dan weer snel door te lopen. Echter ineens zie je achter allerlei spullen op datzelfde tafeltje een open Bijbel liggen. Open bij het boek Job. De toilet-dame staat iets verder toe te zien op haar manlijke en vrouwelijke

bezoekers, ieder naar eigen 'afdeling' dirigerend. Niet de meest vooraanstaande maatschappelijke post. Wel nuttig en nodig. Ik kijk naar haar Bijbel en dan weer naar haar. Een nog jong En-

gelsprekend buitenlands type. De aarzelende vraag kan niet nagelaten worden om te stellen: is dat uw Bijbel? 'Ja', antwoordt ze vrijmoedig en schuift hem naar voren, 'daar lees ik steeds in wanneer het maar enigszins kan. Want die Bijbel is het belangrijkste boek voor mijn leven'. Zo, dát had ik hier niet verwacht, eerlijk gezegd. Wat ze in die Bijbel dan trekt en zoekt...? De Zaligmaker! Waar ze die voor nodig heeft? Wat genade voor haar betekent? En wat tegenover genade staat, probeer ik in mijn beste Engels. 'Mijn zonden', zegt ze eerlijk... Ze kán dus niet zonder de Bijbel. Daar schaamt ze zich blijkbaar helemaal niet voor. Gods dierbaar Woord ligt steeds binnen handbereik. Zelfs tijdens haar werk. En nu gaat het niet om haar geloofsbeleving, maar om de ereplaats van het Woord in haar leven temidden van alle geraas en mensen. Wat valt hier voor ons veel uit te leren! Voor ons als ouderen, maar ook voor onze jongeren. Ze verkeert niet in een gemakkelijke dagelijkse om-

geving. Maar toch is het dagelijks leven verbonden aan het Woord. Als het beste Boek voor onderweg, zoals wijlen ds. A. Hoogerland (1918-1986) bij de overhandiging van een huwelijksbijbel nog wel eens uitdrukte. De Heilige Schrift als het enige middel tot levendmaking. Als het noodzakelijke zaad der wedergeboorte. Als een kracht Gods tot zaligheid. Zouden er veel Duitsers zijn die dit ook zo doen? Zou het bij de Hollanders een dagelijkse behoefte zijn? En bij GG-leden of doopleden dan? Wat is de plaats van dit Woord in ons dagelijks leven? Zo maar wat vragen bij het voortzetten van de reis... Onderweg naar de eindbestemming. Op weg naar het eeuwige einddoel.

'U bent zeker dominee', merkt ze op. 'Nu dan hoeft u de dertig eurocent niet te betalen, want aan u hoef ik niet te verdienen'. Natuurlijk wordt dit vriendelijke aanbod niet aanvaard.

v.a.

Die het beloofd heeft, is getrouw

Dit jaar is het 175 jaar geleden dat de 'Gereformeerde Gemeente Jesu Christi die vergadert te Sint Jan ten Heere' is geïnstitueerd. In de Gereformeerde Gemeente van Aagtekerke is hier recent bij stilgestaan. De geschiedenis achter ons laten zonder na te gaan of we er iets van kunnen leren, is niet goed. Laten we daarom aan de hand van drie perioden lessen trekken.

Eén in Christus

De eerste periode (1835-1900) kenmerkt zich door het beleggen van bijeenkomsten in tijden van weerstand en zorg. Maar ondanks de tegenstand blijkt de honger naar een doorleefde uitleg van Gods Woord sterker. De afgescheidenen uit Domburg, Aagtekerke, Meliskerke en Grijskerke vinden elkaar vanaf 1835 op het landgoed van jonkheer Willem Versluijs. Op 28 augustus 1836 is daar in Sint Jan ten Heere een gemeente ontstaan. Direct na de institueringsdienst krijgen ds H.J. Budding uit Biggekerke en jonkheer Versluijs elk een boete van 100 gulden...Een tegenslag is er als na de dood van Versluijs in 1875 het landgoed wordt opgekocht en er een boerderij wordt neergezet. Maar als vervanging van de preekplaats verrijst in Aagtekerke aan de Prelaatweg in 1876 een nieuw kerkgebouw. Ook aan de Prelaatweg is er honger naar Gods Woord, naar de God van het Woord,

naar de Christus der Schriften. Het wezen van de Kerk is immers "een heilige vergadering van ware Christgelovigen, al hun zaligheid verwachende in Jezus Christus..."! Laten we deze eenheid voor ogen houden. Wat zoeken wij in de kerk? Wie zoeken wij?

Verdraagzaam om Christus

De tweede periode (1900-1907) draagt bij aan een ordening in ons kerkelijk leven. In deze periode (5 april 1900) splitst de kerkenraad zich (was vanaf ca. 1857 meer en meer samen met Middelburg) en wordt Aagtekerke weer een zelfstandige gemeente. Daarnaast zijn er veranderingen door het ontstaan van ons kerkverband. Ook Aagtekerke speelt daarin, in de persoon van Jacob Corré, een niet onbelangrijke rol. Uit correspondentie blijkt dat Corré er vanuit gaat dat G.H. Kersten, die in 1902 als lerend-ouderling in Meliskerke Jan Vader opvolgt, ook de Ledeboeriaanse gemeenten zal bedienen. Men is ervan doordrongen dat het lichaam van Christus één dient te zijn. De eenheid wordt ervaren en door verdraagzaamheid is er sprake van een samengaan.

Trouw van Christus

In de derde periode (1907-heden) krijgt de gemeente meer georganiseerd gestalte. Na oefenaar Jan Vader hebben ds. H. Kieviet en ds. R. Kok de gemeente gestempeld. Enkele ouden

spreken nog altijd met grote achting over de prediking en persoon van ds. Kok, die zijn eerste gemeente tien jaar heeft gediend. De periode van ds. A. Visser, tijdens de oorlogsjaren en de inundatie van Walcheren, zijn niet gemakkelijk geweest. De Heere gaf echter wel Zijn zegen onder de prediking. Aangrijpend is het onverwachte overlijden van ds. A. van Stuijvenberg. Hij diende de gemeente slechts enkele weken. Onder de ambtelijke bediening van ds. J. van Vliet komt het verenigingsleven tot stand. Ds. J. Baaijens, als Zeeuw onder de Zeeuwen, was zes jaar aan de gemeente verbonden en ds. C. Neele heeft met de lust van zijn hart zijn eerste gemeente mogen dienen van 1999-2004. Zo heeft de Koning van de Kerk veel arbeid van liefde aan de gemeente ten koste gelegd. Het is alles Zijn werk. Hij bouwt Zijn Kerk. Hij vergadert Zijn gemeente tot het eeuwige leven. Tegenover Zijn trouw staat onze ontrouw. Buigen voor Hem is de enige plaats die ons past. Buigen in verwondering, met kleine gedachten over onszelf. Maar daar tegenover is er alle reden om de Koning van de Kerk te danken voor Zijn trouw.

Het bloed van Christus

Recent heeft ds. D.W. Tuinier op een zondagochtend en -avond aandacht besteed aan het 175-jarig bestaan van onze gemeente door Gods Woord te openen en te overdenken aan de hand van de woorden die ook in de institueringsdienst klonken uit Hebreëën 10:19-23. "*Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vlees, en dewijl wij hebben een groten Priester over het huis Gods, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigt zijnde van de kwade consciëntie en het lichaam gewassen zijnde met rein water. Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vasthouden (want Die het beloofd heeft, is getrouw).*" Gods Woord is niet veranderd. *Want Die het beloofd heeft, is getrouw.* Dan vallen gebouwen en namen van mensen weg en blijft er Eén Naam over. Laten we onze eenheid daarom niet zoeken in gebouwen, mensen of instituten, maar in de Koning van de Kerk. Hij is de Getrouwe!

Kerkenraad Geref. Gemeente
Aagtekerke

'Vader' Brakel

Een licht verkleurde foto hangt aan de muur in de huiskamer. Iemand vraagt: 'Wie is die man?' Het antwoord luidt: 'Dat is mijn vader. Hij leeft niet meer. Ja, ik denk nog vaak aan hem, want ik heb veel van mijn vader gehouden. Hij heeft veel voor me betekend'.

Zoals iemand een foto ophangt om uit liefde en achting zijn vader te gedenken, zo gedenken wij 'vader' Brakel, die op 30 oktober 1711 stierf, 300 jaar geleden. Wilhelmus à Brakel is 'vader' Brakel genoemd omdat men hield van zijn geschriften. Niet om hem te vereren, maar omdat men wist wat hij door genade mocht betekenen in Gods kerk.

Wilhelmus werd in 1635 geboren als zoon van ds. Theodorus à Brakel, bekend door *Het geestelijk leven* en *De trappen des geestelycken levens*. Wilhelmus studeerde in Franeker en in Utrecht bij Voetius. Hij werd predikant in Exmorra. In 1664 trouwde Wilhelmus met Sara Nevius. Zij schreef het boekje *Een aandachtige Leerling van den Heere Jezus, door Hem Zelf geleert, zonder hulp van Menschen*. Na enkele Friese gemeenten gediend te hebben, nam à Brakel in 1683 een beroep van Rotterdam aan. Daar stierf hij in 1711. In F.J. Los, *Wilhelmus à Brakel* (Leiden 1991) leest u meer over zijn leven en werk.

Ds. Wilhelmus à Brakel was een getrouw herder en leraar. Preken van hem zijn ernstig, eenvoudig, ontdekkend en liefdevol. Je merkt dat à Brakel is doordrongen van het gewicht van het ambt. Hij waarschuwt de ambtsdragers: 'Gij zult God reken-schap geven over de zielen die u toebetrouwd zijn geweest. (...) Hoe hebt gij de zielen behandeld? Zijn er ook door uw schuld verloren gegaan? Hebt gij de handen der godlozen gesterkt? Hebt gij laten sterven dat sterven wilde? Hebt gij tedere acht gegeven op mijn lammerkens en zuigelingetjes? Of hebt gij ze ten onrechte bedroefd, haar geslagen, hun hun sluijer benomen? Waar zijn de zielen die door uw dienst bekeerd zijn, vertroost zijn, opgebouwd zijn?'

Deze woorden komen uit *De redelijke*

godsdienst, een dogmatisch werk dat de gereformeerde geloofsleer uiteenzet. Wanneer u het woord 'dogmatisch' leest, vermoedt u misschien dorheid en saaiheid. Maar van 'taaie stukken leer' is totaal geen sprake in *De redelijke godsdienst*. Het werk tintelt en sprankelt van leven. In deze prachtige uitgave ontmoeten we à Brakel als een echte praktische geestelijke 'vader', die met gloed en glans onderwijs geeft vanuit de Schrift.

À Brakel leert ons hoe de Bijbel onze enige Norm en Bron is, hoe de bevinding uit de Heilige Schrift opkomt en dat het ware geestelijke leven altijd in Gods Woord geworteld is. À Brakel benadrukt de eenheid tussen het Woord en de bevinding en de eenheid tussen leer en leven. Hij kent de verschillende legeringen van de kudde en geeft hier leiding aan vanuit Gods Woord, met praktisch pastoraal inzicht. Dit alles verklaart de liefde en achting bij Gods volk voor 'vader' Brakel. Zijn werk is breed verspreid. Niet zonder reden wordt hij een van de vaders van de gereformeerde traditie in Nederland genoemd.

Ds. G.H. Kersten heeft *De redelijke godsdienst* binnen handbereik gehad bij het schrijven van *De gereformeerde dogmatiek*. Meermalen verwijst hij ernaar. We weten dat de oudvaders Van der Groe, à Brakel en Comrie zich dogmatisch soms wat uiteenlopend hebben uitgedrukt. Ds. Kersten heeft

vooral de werken van dr. A. Comrie 'vermalen'. Maar ook Van der Groe en à Brakel hadden zijn aandacht en waardering. Hun werken hebben in onze gemeenten altijd een grote plaats gehad.

En hoe is dat in 2011?

Is er liefde en achting voor het werk van 'vader' Brakel? Of komen we niet verder dan een vage herinnering? Gaan zijn boeken open of zijn het stoffige museumstukken geworden?

De Schriftuurlijke vastheid en praktische doorwrochttheid van het werk van 'vader' Brakel is juist tegenover godsdienstige liflafjes en vroom surrogaat zo waardevol.

Hoe houden we het werk van 'vader' Brakel bij onszelf en onze (klein)kinderen levend?

Er is maar één manier: lees het. Overdenk het. Herkauw het. En ga het dan ook eens voorlezen, probeer het wat toe te lichten. U kunt stukjes nemen over wat er gebeurt als God begint te werken in het hart van de zondaar.

Of over het gebed bijvoorbeeld.

Wat zegt 'vader' Brakel daar over?

Hij benadrukt dat een waar gebed in de eerste plaats gekenmerkt wordt door ootmoed. Ootmoed is 'een gevoelige, lage gestalte des bidders, ontstaande uit het gezicht van de hoogte Gods, en van zijn eigen zondigheid, onwaardigheid en onmacht om zijn gebrek te vervullen, of van God vervuld te worden'.

À Brakel leert ons hoe de Bijbel onze enige Norm en Bron is, hoe de bevinding uit de Heilige Schrift opkomt en dat het ware geestelijke leven altijd in Gods Woord geworteld is.

Bidden doe je in de tweede plaats 'in geest en waarheid.' À Brakel waarschuwt: 'Met de mond wat op te zeggen, maar de zaken niet te verstaan, en verstaande, niet te begeren, is maar spotten met God'.

Ten derde gaat bidden gepaard met 'ernst en ijver'. À Brakel heeft een hekel aan gemaaktheid en vroom gedoe; het gaat om waarheid in het binneste: 'Het ware gebed bestaat niet in luid roepen, noch in vele woorden vloeiende lang achter elkander te zeggen, noch ook in verstandige redenen driftig en klagelijk aan elkander te schakelen. Dit kan alles een natuur-

lijk mensch wel doen; maar de ijver is een heftige beweging des harten, ontstaande uit een sterke begeerte, zich verstandig en bedachtzaam uitende'. Ten vierde benadrukt hij de 'gedurigheid', het aanhouden in het gebed. Aanhouden is 'zijn dagelijks werk van bidden te maken, zodat men er toe gewenne, het bidden niet in versloffing en ongewoonte late komen. Een Christen is een bidder. De gehele godsdienst is bidden. Altijd in een biddende gestalte te zijn. Al bidt men niet altijd uitdrukkelijk, zo moet nochtans het hart altijd bij God zijn,

Hem voor ogen houden, met God wandelen'. Ten vijfde legt hij uit hoe noodzakelijk het is om 'in het geloof' te bidden.

'Vader' Brakel, een betrouwbare wegwijzer. Op 30 oktober 1711 werd hij van zichzelf verlost om eeuwig God groot te mogen maken. 'Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst van hun wandel.' (Hebr. 13:7).

Veenendaal,

H.A. van Zetten

Jezus. Jesaja 55:6,7)'

Op de eerste bladzijde van dit boekje richt broeder Mulder zich in een kort persoonlijk briefje tot jongens en meisjes. Van harte sluiten wij ons aan bij de wens die daarin wordt uitgesproken: 'Bovenal hoop ik dat de Heere het lezen van dit boekje zegent aan je hart tot waarachtige bekering'.

Moerkapelle,

ds. W. Harinck

**"Guido de Brès (1522-1567)",
dr. P. Korteweg; uitg. Gebr. Koster,
Barneveld; ISBN 978-90-5551-595-0;
302 blz.; € 27,90.**

We kennen Guido de Brès allen als de auteur van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis. Deze belijdenis heeft hij eens in een pakje over de kasteelmuur van Doornik geworpen.

Tot op heden mag deze belijdenis onder ons worden gelezen en beleden. We kennen Guido de Brès ook als martelaar. Op school werd al geleerd hoe hij aan zijn einde is gekomen.

Maar wie was Guido de Brès nu eigenlijk ten volle? In zijn proloog op het boek geeft de auteur aan dat hij de levensgang van De Brès wil tekenen en uit zijn nagelaten geschriften daaruit ook diens geloofsbeleving wil beschrijven. Daarin is hij immers te kennen wie hij was.

In veertien hoofdstukken, voorafgegaan door een proloog en afgesloten met een evaluatie, beschrijft de auteur telkens chronologisch een gedeelte van het leven van De Brès. Na elk hoofdstuk volgt dan een excurs dat een theologisch thema uit zijn geschriften bespreekt. En juist daarin komt iets van de praktijk van zijn (geestelijk) leven aan de orde.

Blijkens de literatuuropgave en de 446 voetnoten heeft de auteur er veel op nageslagen. Dat maakt van dit boek een doorwrochte, bijna wetenschappelijke studie. Maar door de excursen is het boek ook voor de 'gewone man' goed te volgen en te lezen. Deze excursen zouden aan diepte gewonnen hebben als de auteur daar een zekere volgorde, zoals bij voorbeeld in de Nederlandse Geloofsbelijdenis, had aangehouden. Maar dat doet verder niets af aan de grote waarde voor dit boek.

Om één voorbeeld te geven, zo lezen we in het excurs over de zonde dat Guido de Brès schrijft: 'Wij hebben dus niet te roemen in onszelf. Door de zonde is onze vrijheid verloren gegaan. Wij zijn

BOEKENNIEUWS

**"Bekering" (Thema's voor tieners),
ds. G.W.S. Mulder; uitg. Den Hertog
Houten, in samenwerking met JBG;
95 blz.; prijs € 9,95.**

In de serie "Thema's voor tieners" is het zevende deeltje verschenen. Het is verblijdend dat de Jeugdbond het initiatief genomen heeft om in voor tieners toegankelijke taal een serie op te starten waarin Bijbelse onderwerpen – kernzaken – aan de orde worden gesteld. Ds. G.W.S. Mulder, predikant in onze gemeente te Zoetermeer, schrijft over het onderwerp "Bekering". Op een evenwichtige en voor de doelgroep begrijpelijke manier wordt er per hoofdstukje over enkele aspecten van de bekering gesproken. Het gaat over de vraag wat bekering is in de praktijk. De vragen uit de leefwereld van tieners komen daarbij duidelijk aan de orde. Vanuit de Bijbel wordt het basiswoord 'bekering' uitgelegd. 'Bekering is in de Bijbel altijd terugkeer uit de zonde, van boze wegen; ...is altijd terugkeer tot God; ...bekering is een koersverandering; ...moet wel een wonder van God zijn'.

Vanuit het Nieuwe Testament komen zaken als wedergeboorte, levendmaking, een nieuw hart enz. aan de orde. Terecht stelt de schrijver dat bekering en geloof bij elkaar horen. Op een duidelijke manier wordt er uitleg aan gegeven. Indringend wordt er gesproken over de noodzaak van de bekering. Vanuit de gelijkenis van de verloren jongste zoon worden er lijnen getrokken. De praktijk van de bekering, de beleving zonder God diep ongelukkig

te zijn, de vraag hoe het ooit goed moet worden tussen God en mij, krijgt ruim de aandacht. 'Daar werkt de Heilige Geest nu naar toe. Dat een mens in al zijn verlangen naar God, in al zijn verdriet over zonde en schuld, de Heere Jezus nodig krijgt'. Terecht gaat de schrijver kort in op de verschillen die er zijn in de weg van de bekering. Jongeren hebben hier ook vragen over.

Het thuiskomen van de verloren zoon is het handvat om te spreken over bekering en vergeving. De vraag hoe je weet echt bekeerd te zijn, komt hier aan de orde. In het hoofdstukje over "Bekering: opdracht of geschenk", komt de oudste zoon uit de gelijkenis onder de aandacht. De oproep tot bekering is dringend en welgemeend. 'Zijn dienaren bidden het ons met de volmacht van Christus: Laat u met God verzoenen. God betoont genade aan verloren zonen en dochters... Bij Hem is genade in overvloed. De Heere wil het schenken om niet'. De vinger wordt gelegd bij het verzet in de mens en de vijandschap tegen vrije genade. Wat een wonder is de bekering van een zondaar. Zalig worden is enkel genade.

In het één na laatste hoofdstuk wordt ds. A. Vermeij aan het woord gelaten. Vanuit zijn ervaring als evangelist, en nu als predikant, spreekt hij de jonge lezer aan over het zoeken naar de Heere. Het boekje sluit af met "Bekeer je!" 'Jij wordt indringend genodigd. De Heere roept je bij name! Jij moet wederom geboren worden en Gods genade ontvangen door de Heilige Geest. Heb geen rust voor je die gevonden hebt in het werk van de Heere

onbekwaam om het geestelijke goede te doen. God werkt zo in het hart van de mens dat als er enige geestelijke kennis is en enige overdenking tot eer van God, dat alles bij God vandaan komt!

Onlangs zijn enige werken van Guido de Brès opnieuw uitgegeven. Dit boek is

daarop een meer dan welkome aanvulling. Wie van kerkgeschiedenis houdt en niet opziet tegen een zeker niveau, zal dit boek zeker willen bezitten en lezen. Van harte aanbevolen.

's-Gravenpolder,

ds. E. Hakvoort

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK AANGENOMEN

Naar Norwich (Canada):
ds. E. Hakvoort te 's-Gravenpolder.

BEROEPEN

Te Aalburg: ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Katwijk aan Zee:
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Te Sunnyside (U.S.A.):
ds. H. Hofman te Sioux Center (U.S.A.);
Te Zwolle: ds. J. Schipper te Dirksland.

BEDANKT

Voor Boskoop en Veenendaal:
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Voor Brakel: ds. J.M.D. de Heer
te Middelburg-Centrum;
Voor Drachten: ds. G. Mouw te Uddel;
Voor Hoofddorp:
ds. J. Schipper te Dirksland;
Voor Stolwijk:
ds. G.M. de Leeuw te Ridderkerk;
Voor Woerden:
ds. H. Hofman te Sioux Center (U.S.A.).

■ ZIEKTE EVANGELIST H.J. VAN DEN BOOGAART

Enige weken geleden is evangelist Van den Boogaart tijdens de huwelijksdag van een van zijn kinderen onwel geworden. Het bleek een hartinfarct te zijn. Hij moest daarop gedotterd worden en er zijn stands geplaatst. Half november moet er nog een vervolgbehandeling plaatsvinden.

Deze omstandigheden zijn voor onze broeder, zijn vrouw en kinderen ingrijpend. We wensen hen van harte de ondersteuning des Heeren toe. Hij geve te zien dat Hij het nooit verkeerd doet. Dan is er rust in Gods weg. De Heere geve de genade van de dichter: 'Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid' (Psalm 73).

ds. C. Neele

■ EEN NIEUWE KERK VOOR EEN NIEUWE GEMEENTE

Wie over de A15 van Rotterdam richting Gorinchem rijdt, passeert ter hoogte van Sliedrecht een nieuw kerkgebouw. De kerk is duidelijk te herkennen aan de toren en ook de luidklok is goed zichtbaar vanaf de snelweg. Het is de nieuwe kerk voor de nog te institueren Gereformeerde Gemeente van Sliedrecht.

Deze gemeente is een afsplitsing van de Gereformeerde Gemeente te Hardinxveld-Giessendam. Daar ontstond na twee grondige verbouwingen van de kerk opnieuw plaatsgebrek. Het kerkgebouw opnieuw uitbreiden was eigenlijk niet mogelijk en er moest een andere oplossing komen. Een tweede kerkgebouw in Hardinxveld-Giessendam of in een andere plaats? Dit is wel een zaak van gebed geworden. Het oog viel op het naburige Sliedrecht, waar veel gemeenteleden wonen. In 2008 werd besloten diensten te gaan beleggen in de buurgemeente Sliedrecht. Er werd gastvrij onderdak verleend door de Christelijk Gereformeerde Eben-Haëzerkerk. Dit was een spannend en belangrijk moment. Hoeveel mensen zouden er komen? De tijden waarop de diensten gehouden moesten worden, waren sterk afwijkend van de normale tijdstippen. Wilden de mensen toch liever hun vertrouwde kerkbank in Hardinxveld-Giessendam opzoeken? Dit bleek allemaal heel erg mee te vallen. De diensten in Sliedrecht werden druk bezocht en dat had vast ook wel te maken met de vele predikanten die bereid waren voor te gaan!

Dit alles rechtvaardigde het besluit om het proces in gang te zetten om te komen tot een eigen gemeente in Sliedrecht.

In de aan te leggen wijk Baanhoek-West werd grond gekocht, waarop nu het kerkgebouw samen met een scholencomplex is gebouwd. Het scholencomplex bestaat uit SBO-school De Akker, De Rank en een

dependance van de Johannes Calvijn-school.

De gemeente van Hardinxveld-Giessendam telt ruimt 1900 leden en hiervan zullen er ongeveer 500 overgaan naar de nieuwe gemeente in Sliedrecht, samen met nog enkele tientallen uit de zustergemeenten in Alblasserdam en Dordrecht.

Het kerkgebouw heeft 560 zitplaatsen en eventueel kan dit aantal met 120 uitgebreid worden door het aanbrengen van een galerij. Op de eerste etage heeft de kerk vier vergaderzalen en een keuken. Ook kunnen school en kerk in overleg gebruik maken van elkaars zalen en buitenterrein.

Architectenbureau Roos en Ros heeft het gebouw ontworpen. Het digitale orgel is gebouwd door Mixtuur Orgels uit Nieuwegein. De dispositie met 32 sprekende stemmen is gebaseerd op de orgelbouwer 'Van Dam'.

Het adres van de nieuwe kerk is: Rondo 325 te Sliedrecht.

De ingebruikname zal plaatsvinden op zaterdag 12 november 2011. Om 10.00 begint de openingsdienst en vanaf 14.00 tot 16.00 is het kerkgebouw te bezichtigen.

De instituering zal plaatsvinden op vrijdagavond 2 december 2011.

Moge de HEERE hierover Zijn onmisbare zegen schenken.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Hardinxveld-Giessendam
Commissie ingebruikname
kerkgebouw

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 7 OKTOBER 2011

Namens de roepende kerk van 's-Gravenhage opent ds. G. Clements de vergadering met het laten zingen van Psalm 71:2 en 10, het lezen van Hebr. 11:32 tot en met Hebr. 12:2a en gebed. Hierna heet hij de afgevaardigden en belangstellenden hartelijk welkom. Hij memoreert de volgende zaken. Ouderling A. Leune van Benthuisen mocht gedenken 25 jaar ambtsdrager te zijn. Ouderling P.A. van Bokhoven van Delft was 35 jaar ambtsdrager. Op 3 april 2011 was het 45 jaar geleden dat ouderling G.H. Verweij van 's-Gravenhage voor het eerst als zodanig werd bevestigd. Ouderling J. Breur van Gouda mocht herdenken 12½ jaar in het ambt te dienen. Op 23 april 2011 is overleden oud-ouderling C.G. van Es van Gouda in de leeftijd van 83 jaar. Hij is bijna 43 jaar ambtsdrager geweest: 26½ jaar in Oosterend en ruim 16 jaar in Gouda. Op 9 juni 2011 overleed oud-diaken C. Stout. In de jaren 1998 tot 1997 heeft hij de gemeente Delft als di-

aken mogen dienen. Van 1948 tot 1964 was hij ouderling in de toenmalige Gereformeerde Gemeente te Pijnacker. Op 13 september 2011 overleed oud-ouderling C. van Bale. 45 jaar heeft hij de gemeente van Den Haag-Zuid, later 's-Gravenhage mogen dienen. De tijdelijke voorzitter mediteert vervolgens over Hebr. 12:1b en 2a "En laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is; ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus."

Het moderamen wordt als volgt samengesteld. Preses: ds. G.W.S. Mulder, assessoren: ds. A.B. van der Heiden en ds. J. van Rijswijk, quaestor: ouderling G.M. van Winkelen, die tevens het scribaat waarneemt.

De classis gaat akkoord met het verzoek van de classis Amsterdam om ds. G.W.S. Mulder te benoemen als consulent van de gemeente Enkhuizen.

Het Deputaatschap Kerkelijk Grootboek vraagt de gemeenten om bij nieuwbouw en verbouw de andere gemeenten niet aan te schrijven voor een lening. Een verzoek om een gift is (na toestemming van de classis) wel toegestaan. Verder worden de gemeenten opgewekt overtollige liquide middelen in te leggen in het Kerkelijk Grootboek.

Met dankbaarheid wordt gemeld dat er een goed gesprek geweest is tussen de kerkenraad van Stolwijk en de vorige predikant ds. A. J. de Waard met zijn echtgenote. Het hulpconsulentschap van ds. G.M. de Leeuw in de gemeente Stolwijk is niet meer nodig en zal per 1 januari 2012 worden beëindigd. De gemeente Gouda is in gesprek met de directie van het Driestar College met betrekking tot de identiteit. De classis spreekt steun uit voor het initiatief van Gouda.

Het jaarverslag 2010-2011 van de "Commissie aangepaste catechisatie van de classis Gouda" wordt besproken. Er bestaat grote waardering voor dit mooie, maar moeilijke werk. De voorzitter van de commissie, ouderling J. van Moolenbroek, ziet zich om gezondheidsredenen genoodzaakt voor het lidmaatschap van deze commissie te bedanken.

Een brief van juli 2011 van de Particuliere Synode Noord-West wordt besproken. Het gaat om de vraag of een PS-vergadering kan worden overgeslagen als er geen bijzondere punten ter behandeling zijn ingediend. Een besluit hiertoe zal langs de geëigende kerkelijke weg door de Generale Synode moeten worden genomen. Als alternatief zou kunnen worden overwogen om de bidstond en vergadering op één avond te houden.

In de rondvraag wordt de voorbede gevraagd voor jongeren. Er is niet alleen de zuigkracht van de wereld, maar ze zijn

ook vatbaar voor dwalingen.

De volgende vergadering zal plaatsvinden op 3 februari 2012. Als roepende kerk is 's-Gravenzande aan de beurt.

Op verzoek van de preses laat ouderling G.H. Verweij zingen Psalm 119:17, waarna hij vooraan in dankgebed. Hierna sluit de preses de vergadering.

G.M. van Winkelen,
waarnemend scriba

■ BERICHT DEPUTAATSCHAP BUITENLANDSE KERKEN

Ds. C. Vogelaar, predikant van de Netherlands Reformed Congregations of the Uni-

ted States and Canada te Grand-Rapids (Covell Avenue), U.S., zal van **8 tot en met 15 november** voor een bezoek in Nederland zijn. Hij hoopt in de reeds afgesproken diensten voor te kunnen gaan. Van harte wensen wij hem en zijn vrouw een behouden reis en een goed bezoek.

ds. W. Harinck, secretaris

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2011

Pag. 56, **PREDIKANTSWEDUWEN**

Mevr. G. Venema-Kuperus is verhuisd en woont nu op het adres:

Dorpsstraat 8, 6741 AK Lunteren.

BERICHTEN

■ VERKOPING TE KLAASWAAL

Verkoop van de vrouwenvereniging "Klein in kracht" te Klaaswaal op **zaterdag 12 november**, van 10.00-14.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente aldaar, Havenweg 9. De opbrengst is o.a. voor zending en evangelisatiewerk.

■ ZANG- EN ORGELAVONDEN

Alblasserdam

Koor- en samenzangavond, te organiseren door de Ring Midden van de Bond van Zangverenigingen van de Geref. Gemeenten op **zaterdag 12 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Eben-Haëzerkerk van de Geref. Gemeente te Alblasserdam, Plantageweg 172.

Namens de vereniging Helpende Handen zal de heer B.J. Regterschot een appelwoord spreken over projecten in de gehandicaptenzorg.

Naast samenzang en een muzikaal intermezzo zullen de jeugdkoren "Benjamin" uit Slikkerveer en de "De Regenboog" uit Bodegraven hun medewerking verlenen. Collecte t.b.v. "Helpende Handen"

Barendrecht

Datheensamenzangavond op **zaterdag 12 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Zuiderhavenkerk van de Geref. Gemeente te Barendrecht, Ploegwei 1. Ds. J. Mijnders hoopt een meditatie te verzorgen. Organist: Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. Adullam, Siloah en De Schutse.

Goes

Zang- en orgelavond op **zaterdag 5 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote Kerk in Goes, m.m.v. het Ridder-

kerks mannenkoor o.l.v. H. Adema en het mannenkoor "De Lofzang" uit Goes o.l.v. R. van Ommen. Tevens zal een nieuwe CD van de "De Lofzang" worden gepresenteerd, waarvan de netto-opbrengst is bestemd voor het Deputaatschap Israël. Opening, sluiting en appelwoord: dhr. L. Joosse uit Aagtekerke.

's-Gravenpolder

Koor- en samenzangavond, te organiseren door de Ring Zeeland van Zangverenigingen van de Geref. Gemeenten, op **zaterdag 12 november** in de kerk van de Geref. Gemeente te 's-Gravenpolder, m.m.v. de jeugdkoren "Sjaloom" uit Tholen en "De jonge Lofstem" uit Scherpenisse, en de gemengde koren "Ethan" uit Borssele en "Sursum Corda" uit Middelburg. Collecte t.b.v. de MAF. Opening door ds. E. Hakvoort, sluiting door ouderling Hoogesteger, Appelwoord door dhr. Snoep. Aanvang: 19.30 uur.

Heusden

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 12 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote- of Catharijkerk te Heusden, met medewerking van o.a. het jongerenkoor "Cantilena" uit Werkendam en enkele instrumentalisten. Algehele leiding: evangelist A. van Setten uit Merksem. Collecte t.b.v. het Deputaatschap Evangelisatie in Nederland en België.

■ JAARVERGADERING MANNENBOND TE WOERDEN

Op **zaterdag 12 november** wordt in de Bethlehemkerk van de Geref. Gemeente, Oudelandseweg 50 te Woerden, de 22e

jaarvergadering van de Mannenbond van de Geref. Gemeenten gehouden. Aanvang: **10.30 uur**. Spreker is: ds. J.J. van Ekeveld uit Zeist over: "De zekerheid van het geloof". Een ieder is van harte welkom. Vragenronde en discussie o.l.v. ds. A.A. Brugge. Broodmaaltijd van 12.00-13.00 uur, die u gratis wordt aangeboden. Om **14.30 uur** hopen we weer uiteen te gaan. Voor informatie: m.bogerd@mail.com of 0527-683653

■ STOKOSMOSBIJEENKOMST TE MIDDELBURG

Bijeenkomst, te organiseren door de stichting StoKosmos, op **donderdag 10 november**, aanvang: 19.30 uur, over de Nadere Reformator ds. Henricus de Frein. Het thema van deze avond is: Henricus de Frein en eigentijdse ontspanning. Inleiding door ds. J.M.D. de Heer. Muzikale bijdrage van: Troyesangers. Openingslezing door burgemeester J.W. Schouwenaar. Locatie: Nieuwe Kerk (onder de Lange Jan) te Middelburg.

■ BIJEENKOMST LOTGENOTEN-CONTACT HELPENDE HANDEN TE WOERDEN

Thema: Sociaal emotionele ontwikkeling van mensen met autisme en een verstandelijke beperking
Datum/aanvang: woensdag 30 november, 19.45 uur

Spreker: mevr. drs. L. Nuy, gz-psycholoog/orthopedagoog stafmedewerker/behandelcoördinator dr. Leo Kannerhuis

Locatie: Bethlehemkerk Gereformeerde Gemeente, Oudelandseweg 50, Woerden

Kosten: leden van Helpende Handen en Op weg met de ander: gratis; niet-leden: € 7,50 per persoon

Meer informatie: www.helpendehanden.nl/autisme

Aanmelden: info@helpendehanden.nl of 0348 48 99 70.

■ VOGG, AFD. WEST

Op **zaterdag 12 november** organiseert de afd. west van de VOGG een excursie naar de Grote Kerk van Vianen. Jamie de Goei, organist van deze kerk, zal het nieuwe Thomas-orgel demonstreren. Daarna is gelegenheid voor vrij orgelspel. Opgave om te spelen kan via een e-mail aan p.vanwijk@kliksafe.nl. Aanvang 14.00 uur.

■ BIJEENKOMST 'IN DE KNOP GEBROKEN' TE VEENENDAAL

Op **vrijdag 18 november** wordt er door de reformatorische vereniging "In de knop gebroken" een bijeenkomst ge-

houden voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte één of meer kinderen zijn overleden. Lezing door: drs. S. den Breejen- de Groot, psycholoog bij de Vluchtheuvel, over het thema: Leven met een litteken. Locatie: kerk Geref. Gemeente te Veenendaal, Vijftien Morgen 51. Aanvang: 19.30 uur. Ook zij die geen lid zijn, maar wel tot de doelgroep behoren, zijn van harte welkom. Opgave via: secretaris@indeknop-gebroken.nl of 06-49 49 94 99. Info: www.indeknopgebroken.nl of 06- 49 49 94 99

■ BIJEENKOMST BIJ ELEOS VOOR NAASTBETROKKENEN VAN MENSEN MET PSYCHIATRISCHE AANDOENING

Wanneer: **dinsdag 15 november** van 19.30-21.30 uur

Waar: arbeidstrainingencentrum De Doorgang, Molenvliet 45, Zwijndrecht

Voor wie: alle belangstellenden
Spreker: ervaringsdeskundige van Zorgvragers Organisatie Midden Holland

Inclusief: forumdiscussie & infostands zorginstellingen en familieverenigingen

■ HERINNERING BETALING ABONNEMENTSGELD

Enkele weken geleden ontving u de factuur voor de betaling van het abonnementsgeld voor de komende periode. Een groot deel van de abonnees heeft inmiddels betaald. Hartelijk dank daarvoor! Van een deel van de abonnees hebben we echter nog geen betaling ontvangen. **We verzoeken u vriendelijk doch dringend om uw betaling voor 11 november 2011 uit te voeren.** Na deze datum zien wij ons genoodzaakt u een betalingsherinnering te sturen, waarbij € 2,- extra invorderingskosten in rekening moet worden gebracht. Met uw medewerking bespaart u onze administratie een hoop extra werk en kosten. Bij voorbaat dank!

L.J. Goud,
*penningmeester deputaatschap
De Saambinder*

KERKDIENSTEN

■ ZONDAG 6 NOVEMBER 2011

Aalburg 19.00 uur ds. L. Blok; Alphen a/d Rijn 15.30 uur ds. G. Clements; Apeldoorn 17.00 uur ds. J.M. Kleppe; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; Berkenwoude 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. R. Boogaard; Brakel 10.00 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Breda 14.30 uur ds. M. Karens; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 18.00 uur stud. S.W. Janse; Deventer 10.00 uur ds. J. Karels; Dinteloord 14.30 uur ds. E. Bakker; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 17.00 uur ds. J. Mijnders; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.00 uur ds. A. Schot; Enter 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo

9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.00 uur leesdienst en 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Goudswaard 15.00 uur ds. G. Pater; 's-Gravenhage 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. E. Hakvoort; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Haamstede 10.00 en 18.30 uur stud. J. van Laar; Hardinxveld-Giesendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. E. Hakvoort; Hoofddorp 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Hoogvliet 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 19.00 uur ds. L. Terlouw; Kampen 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. G. van Manen; Kapelle-Biezeling (in Sionkerk te Goes) 11.30 uur leesdienst en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur stud. A.T. Huijser; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30

uur ds. P. Mulder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 15.30 uur ds. B. Labee; Leiderdorp 16.30 uur ds. J. Driessen; Lelystad 9.30 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. W. Visscher; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.15 uur ds. J.S. van der Net; Nieuwerkerk 15.00 uur stud. J. van Laar; Nijkerk 9.30 en 14.30 uur ds. A. Verschuure; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Oosterland 10.00, 14.30 en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oostvoorne 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Poederrijen 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Puttershoek 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 16.00 uur ds. M. Golverdingen; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 18.30 uur ds. J. Karels; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. M. Joosse; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 en 15.00 uur stud. S.W. Janse; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.15 uur ds. M.J. van Gelder; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde- De Vecht (in Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 18.00 uur ds. B. van der Heiden; Veenendaal 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 15.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waarde 14.00 uur stud. A.T. Huijser; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 18.30 uur ds. C. Harinck; Woerden 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 15.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J. Mijnders en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst.

■ DINSDAG 8 NOVEMBER 2011

Lisse 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Mijdrecht 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. W. Silfhout; Rilland-Bath 19.30 uur ds. E. Hakvoort; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Sint Annaland 19.30 uur ds. G. Pater.

■ WOENSDAG 9 NOVEMBER 2011 (DANKDAG)

Amsterdam-Noord: zie Zaandam; Arnhem 14.30 en 19.00 uur ds. W. Harinck; Breda 14.30 en 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Delft 14.30 en 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Dirksland 10.00 en 19.00 uur ds. J. Schipper; Goudswaard 9.30 en 14.30 uur ds. A. Vermeij en 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Herkingen 14.30 uur ds. S. Maljaars en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Hilversum 14.30 en 19.45 uur ds. W. Visscher; Hoogvliet 15.00 en 19.45 uur ds. L. Terlouw; Meeuwen 9.30 uur ds. M. Mondria en 19.30 uur ds. W.J. Karels en 14.30 uur ds. W.J. Karels; Melissant 14.30 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Middelharnis 9.30 en 19.00 uur ds. S. Maljaars en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Nieuwer ter Aa 14.30 en 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwe-Tonge 14.30 en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Ooltgensplaat 14.30 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Oosterend (Texel) 15.00 en 19.00 uur ds. G. Heijkamp; Oostvoorne 15.00 en 19.30 uur ds. W. Silfhout; Ouddorp 14.30 en 19.00 uur ds. M. Mondria; Oudemirdum 14.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; Oude-Tonge 14.30 en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 en 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. C. Harinck; Scheveningen 14.30 en 19.30 uur ds. R. Kattenberg; Spijkenisse 14.30 en 19.45 uur ds. P. Mulder; Stad aan 't Haringvliet 14.30 en 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Vlaardingen 15.00 en 19.30 uur ds. M. Joosse; Westzaan 15.00 en 19.30 uur ds. A. Schot; Zaandam 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

■ WOENSDAG 9 NOVEMBER 2011

Barneveld-Zuid 14.00 uur ds. G. Brede- weg; Beekbergen 19.30 uur ds. D. de Wit; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. F. Mulder; Nisse 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Opperdoes 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Rijs- sen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren;

Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A. Schreuder; Veenendaal 19.30 uur ds. C. Vogelaar; Zwolle 19.30 uur ds. J. van Belzen.

■ DONDERDAG 10 NOVEMBER 2011

Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Barneveld-Centrum 14.30 uur ds. D. de Wit; Bodegraven 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Dinteloord (dankdag) 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 19.00 uur ds. J. Schipper; Dordrecht 14.30 uur ds. A.A. Brugge; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Hendrik-Ido-Ambacht 15.00 uur ds. M. Joosse; Kampen 13.30 uur ds. W. Visscher; Kamperland 19.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Krabbendijke 19.30 uur ds. L. Blok; Leerdam 19.30 uur ds. J. van Belzen; Lisse 13.15 uur ds. G.W.S. Mulder; Middelburg-Centrum 13.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Ridderkerk 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Stolwijk 19.30 uur ds. A. Schot; Waarde 19.30 uur ds. G. Hoogerland.

■ VRIJDAG 11 NOVEMBER 2011

Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 13.30 uur ds. A.A. Brugge; Houten 14.15 uur ds. J.S. van der Net; Ridderkerk 14.30 uur ds. G.M. de Leeuw.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 6 NOVEMBER 2011

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten.

■ EVANGELISATIESAMENKOMST WOENSDAG 9 NOVEMBER 2011 (DANKDAG)

Merksem (Oude Bareellei 64) 19.30 uur ds. C. van Krimpen.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Te huur in **Norwich/Ontario** (Canada) gemeubileerde vakantie- woning met 4 slaapkamers
Info A. Boeder Tel.0015198635495
of norwichantiques@nor-del.com

2E HANDS BOEKENBEURS
D.V. zaterdag 12 november 2011
Calvijn College Goes,
Klein Frankrijk 19
Van 10-16 uur. Toegang gratis.
Gratis taxatie door ing. W. van Gent

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Alblasserdam geeft met droefheid kennis van het overlijden van zijn oud koster

Nicolaas Willem Hardenbol

in de leeftijd van 71 jaar.

Ruim 25 jaar heeft hij met de liefde van zijn hart het werk als koster in de gemeente mogen verrichten.

De Heere zij zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen nabij met Zijn troost en ondersteune hen in de weg die voor hen ligt.

Namens de Gereformeerde Gemeente
van Alblasserdam Ds. B. van der Heiden
E. de Heer, scriba

Alblasserdam, 30 oktober 2011

Voor uw bliken van medeleven en belangstelling, zowel persoonlijk als schriftelijk, na het overlijden van mijn lieve man en onze zorgzame vader en opa

Cornelis van Bale

willen wij u hartelijk bedanken. Wij hebben uw medeleven erg gewaarderd en is ons tot grote steun.

C.van Bale-van Buuren
Kinderen en kleinkinderen

's-Gravenhage, oktober 2011

Tom van Hell Fotografie

Bruidsreportages vanaf € 750 incl. album
Familiefotografie 033 2774445
Bedrijfsfotografie. 06 27122967
www.tomvanhell.nl
Reportage incl. professioneel digitaal album
40 x 30 cm 50 blz voor € 975

2^e druk

7 preken door ds. A. Verschuure

€ 11,90

Dit boek is te bestellen bij contactpersoon actiecommissie:
A.M. Blik
Oostweg 71
4413 BS Krabbendijke
0113-501282
E-mail : amblik@kliksafe.nl

Netto opbrengst kerkverbouw
Geref. Gemeente Krabbendijke

Verkrijgbaar in de boekhandel

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

Stolk
orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31.56.52

Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Voor het leveren en leggen van **na-
tuurstenen- en keramische vloeren.**
Alleen **eerste klas kwaliteit** en steeds
de **laagste prijs.** Tegelzettersbedrijf
J. Slingerland, 0184-611917.

Psalmzangavond met bovenstem

D.V. zaterdag 19 november 2011

in het kerkgebouw van de
Gereformeerde Gemeente
te Kruijningen

Met medewerking van
bovenstemgroep 'Petrus Datheen'
uit Kruijningen

Opening en sluiting door Ds. G. Hoogerland

De collecte is bestemd voor
'De Beukelaar' te 's-Gravenpolder

Organisten:
Hendrik en Aagje Cijssouw
Aanvang: 19.30 uur

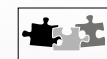
BJ Begrafenisverzorging
Janssen

Begrafenisverzorging op
de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36

Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

**Reformatische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan
kinderen, jongeren en **volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Tevens bieden wij hulp bij PGB aanvragen
en verlengen

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

Dé inrichter voor Kantoor, Kerk en School

HOEKMAN
Kantoor & Project

Uw partner in complete
kantoor- en projectinrichting

Showroom: Marconistraat 13 - 4461 HH Goes - T: 0113 57 29 07
E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl - www.hoekmanismeer.nl

NIEUW EN WAARDEVOL...

L. Vogelaar

BANDEN DIE NIET BREKEN

Kerkelijk en geestelijk leven rond vader Schelling en zijn zonen
De gebroeders Schelling waren zonen van een thuislezer in de Hoeksche Waard, maar kregen een vooraanstaande plaats in het kerkelijk leven. De ene broer stichtte een gemeente in Goudswaard, de andere in het verre Amerika. In hun brieven schreven ze over hun persoonlijk leven, hun geestelijke vrienden en hun kerkelijke ervaringen.

*Dit boek bevat veel gegevens en foto's die nooit eerder gepubliceerd zijn.
Geb. 300 blz.*

vertrouwd bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel
Gebr. Koster
Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

www.gebrkoster.nl

KO1182

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte

aktie@klikSAFE.nl

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

• **RIDDERKERK**

Verlengde Kerkweg 11

• **BARNEVELD**

Wilhelminastraat 14

• **METEREN (GELDERMALSEN)**

Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:

0180 - 42 69 55

of kijk op www.psychbrouwer.nl

Huisgemeenten vragen uitleg

圣经文字

Voorgangers vragen
om reformatorische
lectuur en toerusting.
Uw gift helpt hierbij.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

3473. 76. 029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen

Voor info: 06-200 13 173 of www.hudsonTaylor.nl

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

**BOEDER
HERENMODE**

- businesskostuums
- ambtskleding
- trouwkostuums
- gelegenheidskleding
- rouwkleding
- koorkleding
- verhuur jacquets

Plein 1940 173 | Scherpenzeel
Telefoon (033) 277 01 72
www.boederherenmode.nl

kina

begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Fides

praktijk voor diagnostiek en psychosociale hulpverlening

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt ook bij ons terecht voor psychologisch onderzoek, PGB-aanvragen, sociale vaardigheidstrainingen en onderzoek en begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel gerust voor informatie of aanmelding! Tel. 0342 - 41 99 77
www.fideshulpverlening.nl

Schoutenstraat 94a
3771 CL Barneveld

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begravenissen*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden*

Orgelcentrum Andante is dealer van JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

ORGELCENTRUM ANDANTE

In onze beide winkels is een ruim assortiment aan bladmuziek in zowel notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL

Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851

Oranjestraat 6, RIJSSEN

Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

De Saambinder Kerkerlijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkerlijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkerlijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

De "Rehoboth Christian School" in Norwich, Ontario Canada heeft in het schooljaar 2012/2013 een aantal vacatures voor leerkrachten. Het betreffen functies in het basis-en voortgezet onderwijs. Als u meer informatie wilt, kunt u contact opnemen met de directeur Mr. John Heikoop. Bel 001-5198632403 of email naar johnh@rcsnorwich.com. Als u een sterke verbondenheid en verlangen voelt om op een Christelijke school les te geven, verzoeken wij u uw sollicitatiebrief en CV te richten aan onze personeelsvoorzitter, Mr. Andy Stubbe. Dit kan via email hr@rcsnorwich.com of per fax 001-5198633984.

Zorg...
Respect...
Aandacht...
Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

begrafenisverzorging

Wij verzorgen begrafenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzorger

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o.	T (0341) 253 813
Kampen e.o.	T (038) 3332 383
Rijssen e.o.	T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g.	T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

Huishoudelijke hulp

"Wat heerlijk dat mijn woning op orde is"

Huishoudelijke hulp door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is een **vertrouwd idee**. Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **verpleging & verzorging**

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Abonnee worden?

Nieuwste boek ds. P. van Ruitenburg gratis!

Daniël is het jongerenblad dat actueel, aansprekend en bezinnend tegelijk is. Nieuwe abonnees krijgen óf de laatste nummers van Daniël in 2011 gratis óf ontvangen het nieuwste boek van ds. P. van Ruitenburg, *Diep ontzag*. * Daniël kost € 30 per jaar.

Diep ontzag. Waarom genade zo'n wonder is is een boek over gevoelige en controversiële onderwerpen uit Gods Woord. Er staan in de Bijbel dingen die je niet zomaar kunt verwerken. Je wordt er stil van. Je huivert. We gaan dat soort onderwerpen soms uit de weg. Wie er met een boog omheen loopt mist ook veel, want de schaduwkant van de waarheid heeft ook een lichte kant. Het boek kost in de winkel €14,50

Vul de bon in op www.jbagg.nl/daniel

Fam./dhr./mw.**

Voorletter(s): _____ Tussen-voegsel (voluit): _____ Achternaam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Bank- of gironr.: _____ Geboortedatum: _____ (dd-mm-jjjj)***

Ik kies voor:

laatste nummers van Daniël in 2011 gratis gratis boek *Diep ontzag*

* Voorwaarde laatste nummers gratis: abonnement loopt tenminste door tot eind 2012. Voorwaarde boek *Diep ontzag* gratis: abonnement loopt tenminste door tot eind 2013. ** Doorhalen wat niet van toepassing is. *** Van de rekeninghouder

Opsturen naar: Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten, Antwoordnummer 2108, 3440 VB Woerden

Den Hertog uitgeverij

Gereformeerde Gemeenten